

Οι πρώτοι «βιομηχανικοί» καθρέφτες που γνωρίζουμε ότι χρησιμοποίησε ποτέ ο άνθρωπος, κατασκευάζονταν από πριν από το 2100 π.Χ. στη Χίο: Στην προϊστορική Πολιόχνη της Λήμνου, πόλη εφάμιλλη της Τροίας. Ήταν «τηγάνια» από πηλό, εξαιρετικής πολυτέλειας και επεξεργασίας. Ο αρχαιολόγος Χρ. Τσουντας εξήγησε ότι σ' αυτά έχυναν νερό κι όταν η επιφάνεια ηρεμούσε, καθρέφτιζαν τα πρόσωπά τους. Η Πολιόχνη τούς εξήγε στη Μικρά Ασία, τις Κυκλάδες, την Κρήτη και την Αίγυπτο.

Ήδη, από το 4.000 π.Χ., οψιδιανός (ορυκτό γυαλί) έπαιζε τον ρόλο του καθρέφτη στη Μικρά Ασία. Από τη μυκηναϊκή εποχή και δώθε, εμφανίστηκαν οι καθρέφτες από μπρούντζο που τον γυάλιζαν. Οι καθρέφτες από γυαλί κατασκευάζονταν από τον τρίτο μ.Χ. αιώνα. Για δέκα αιώνες, γίνονταν ανάρπαστοι. Μετά, η Εκκλησία τους απαγόρευσε! Όποιος και όποια συλλαμβανόταν να έχει στην κατοχή του «καθρέφτη ή οτιδήποτε άλλο με σκοπό να προσελκύσει τους δαίμονες», αφοριζόταν, σύμφωνα με σιγίλιο (1326) του πάπα Ιωάννη ΚΒ' (1316 - 1334) που ακόμα και τη διδασκαλία των φραγκισκανών θεωρούσε «έργο του Σατανά». Κατά την τότε κρατούσα άποψη, η μάγισσα αιχμαλώτιζε τα κακά πνεύματα πίσω από τον καθρέφτη και τα χρησιμοποιούσε για τους σκοπούς της. Η δοξασία ερχόταν κατευθείαν από τις πρωτόγονες φυλές της αρχαιότητας, όταν οι μάγοι «έβλεπαν το μέλλον στον καθρέφτη».

Η ανακάλυψη του φυσικού γυαλιού και η Αναγέννηση σκόρπισαν τις δεισιδαιμονίες. Από τον ΙΣΤ' αιώνα, η παραγωγή καθρεφτών έγινε τέχνη. Κατασκευάζονταν μικροί καθρέφτες με πλούσια διακόσμηση και στοίχιζαν μια περιουσία. Ειδικά οι βενετσιάνικοι που θεωρούνταν κομψοτεχνήματα.

Με την πάροδο του χρόνου, η μαζική παραγωγή έριξε τις τιμές. Οι σημερινοί καθρέφτες έχουν ως βάση το γυαλί και το αλουμίνιο ή το ανθρακοπυρίτιο, των οποίων η κατεργασία είναι ευκολότερη. Ο μεγαλύτερος έχει διάμετρο οχτώ μέτρα και σαράντα εκατοστά. Βρίσκεται σε τηλεσκόπιο στο όρος Γκράχαμ, στην Αριζόνα των Ηνωμένων Πολιτειών.

(Έθνος της Κυριακής, 13.12.2009) (τελευταία επεξεργασία, 24.9.2010)